

Fehér madár

AZ IGAZI
CSODA
KIEGÉSZÍTŐ
TÖRTÉNETE

New York Times bestsellerszerző

R. J. PALACIO

ERICA S. PERL

R. J. PALACIO

ERICA S. PERL

Fehér madár

A filmhez kapcsolódó kiadás
Az igazi csoda kiegészítő története

Első kiadás
Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2024

Ők a gyerekek. Megvannak a játékaik.
Körbeálltak az idő térképén,
szökdécselve beleléptek, nevetve felemelték
az achátkövet.

Hozok neked egy zsemleszínű macskát
meg egy Mandarin nevű malacot.

A boldogság madara szárnyát verdesi
a homályos üveghez.

Van egy fehér madár a fa tetején.

Otthagyják a játékaikat, és továbbmennek.

- Muriel Rukeyser: *Negyedik elégia: A menekültek*

PROLÓGUS

Akik nem emlékeznek a múltra, arra
kárhoztattak, hogy megismételjék azt.

- George Santayana

NAPJAINKBAN

— Julian, nincs több videójáték! Írd meg a leckéd.

Julian továbbra is a telefonjára szegezte a tekintetét.

— Ez a leckém — felelte. — Grandmère-rel facetime-olok a töri beadandóhoz.

Julian anyja felvonta a szemöldökét. A fia ritkán hívta fel a nagymamáját bármilyen okból kifolyólag, és most hallott először iskolai beadandóról. Kísértést érzett kideríteni, hogy Julian csak a bolondját járattja-e vele. De aztán hallotta, hogy kicseng a hívás, ezért kiment a szobából, és becsukta maga mögött az ajtót. A vonal továbbra is kicsengett, Julian pedig már majdnem letette, hogy folytassa a videójátékozást, amikor egy ismerős hang felvette.

— Halló? Halló?

Megjelent egy arc a kijelzőn. Valóban grandmère volt az. Julian nagymamája nem sok jelét mutatta lassulásnak, ahogy idősödött. Számára ez büszkeség kérdése volt. Élénk színű rúzzsal és divatos öltözködéssel adta a világ tudtára, hogy továbbra is számolni kell vele. Mint ahogy a szokimon-dásra való hajlamával is. Határozott véleménnyel rendelkező asszony volt.

— Szia, grandmère! — mondta Julian.

— Halló? — érkezett válaszul. — Halló? Julian, te vagy az?

Természetesen tudta, hogy csak Julian lehet az. Senki más nem szólította grandmère-nek. Mindenki másnak Madame Albans vagy Sara volt. Bosszúsan rábökött a kijelzőre, mert hallotta ugyan az unokáját, de nem látta. Úgy tűnt, hogy a technológia vívmánya még a legnagyobb erőfeszítései ellenére is ki akart babrálni vele. Néha egy véletlen gombnyomás teljesen megszakította a hívást. Máskor úgy hallotta a hívót, mintha az egy kút fenekéről beszélne. Ez nem annyira váratlan, ha a hívó New Yorkban él, mint Julian. Elvégre egy óceán választotta el az unokája otthonát a saját párizsi lakásától.

— Grandmère, bele kell nézned a kamerába! — segített neki Julian. — És vedd fel a szemüveget! — tette hozzá.

Miután engedelmeskedett, jutalmul megpillanthatta az unokája gyönyörű barna szemét. Legalábbis az egyiket. A fiúra ráfér egy hajvágás — állapította meg. Julian frufruja belelógott a szemébe, eltakarva a helyes fiatal arcát. Ha egy szobában lettek volna, akkor talán odanyúl, hogy megigazítsa. Talán még a fodrászához, Marcelhez is elvitte volna egy gyors nyírásra. Ám ennyi kilométer távolságból inkább úgy döntött, hogy nem foglalkozik a bozonttal, és inkább arra összpontosított, hogy felhívta az unokája, ami ritka ajándék volt.

— Ó, hát itt vagy! — állapította meg derűsen. — Most már látlak. Szia, mon cher! Hogy vagy? Milyen az új iskola?

Jelentősegteljesen hangzott ez a kérdés. Julian nemrég váltott iskolát, és nem a legkellemebb okból. Azért, hogy új esélyt kapjon, tiszta lappal. Hogy mihez kezd ezzel, lényegében Julianen múlik, és ezzel mindketten tisztában voltak.

— Jó. Tetszik. Vagyis hiányzik a Beecher¹ meg minden... de még mindig elég rosszul érzem magam, mert... hát, tudod... — révedt a távolba a

¹ Az iskola, ahova Julian előzőleg járt. Itt játszódik Az igazai csoda c. regény.

tekintete egy pillanatra, mintha keresné a szavakat. Vagy talán belefeledkezett egy emlékebe.

— ...néhány dolog miatt, amiket csináltam — fejezte be végül.

A nagymamájának megdobbant a szíve az együttérzéstől. Megtudott néhány dolgot a katasztrofális ötödik osztályról a fiától és a menyétől, akik rögtön másokat hibáztattak érte. Azt állították, hogy voltak bizonyos incidensek — igazából félreértések annak alapján, ahogy mesélték —, és az iskola mentette néhány gyerek bőrét, de Julianét nem. Csak a párizsi családi látogatáskor derült ki minden. Julian más történetet mesélt el, mint amit a szülei: olyat, ahol kevésbé volt áldozat, sokkal inkább aktív résztvevője a történeteknek. Az általa tanúsított megbánás lenyűgözte a nagyanyját. Ugyanakkor reménykeltő is volt, hogy az unoka talán készen áll teljes mértékben élni a tiszta lap lehetőségével, amit kapott.

Julian az asztalra könyökölve a tenyerébe hajtotta az állát, és felsóhajtott.

— Néha szívesen visszamennék az időben, vagy előlről kezdeném, tudod?

Grandmère bólintott. Legszívesebben átnyúlt volna a telefonon keresztül, hogy magához ölelje. Hiszen ő aztán nagyon is jól tudta, milyen érzés ez.

— Ó, igen, mon cher — felelte. — Mindenkinek vannak olyan dolgai, amiket megbánt. Csak tartsd észben: nem a hibáink határoznak meg bennünket. Sokkal inkább az, amit azután teszünk, hogy tanultunk belőlük. Oké?

Julian kirázta a haját a szeméből, a nagymamája pedig észrevette, hogy egy pillanatra megkönnyebbülés ült ki az arcára.

— Oké, grandmère. Köszí. Igazából a sulis miatt hívlak ma. Van egy beadandó törtéírásra. Írnom kell egy fogalmazást valakiről, akit ismerek, és én rólad akarok írni.

— Rólam? El vagyok bűvölve! — lelkendezett grandmère. Humorosnak találta, hogy a fiatalok gyakran feltételezték az idősekről, hogy nem tudják tartani a lépést, le vannak maradva, és ódivatúak. Miközben — mondta Juliannek nem is egyszer — mi már elég sokáig élünk ahhoz, hogy tudjuk: mindaz, amit a ti generációtok újdonságnak gondol, egyszerűen csak

az újrahasznosított változata valaminek, amit már számtalanszor láthattunk előtte.

De aztán az unokája mondott valami még meglepőbbet.

– Rólád szeretnék írni, amikor még kislány voltál, a háború idején.

– Hmm, értem – válaszolta halkan grandmère.

Julian fürgén reagált, mert érezte a vonakodását.

– Rólád és Tourteau-ról akarok írni, grandmère. Tudom, hogy mesélted már nekem a történetet, amikor legutóbb meglátogattalak. De most fel fogom venni, és esetleg elmondhatnál több részletet.

– Hmm – hümmögött megint grandmère. Próbálta meghozni a döntést. Juliannek nyilván igaza volt. Régóta el akarta mesélni az unokájának a múltja teljes történetét, amint elég idős lett, hogy meghallgathassa. A legutóbbi párizsi látogatás során végre eljött a megfelelő pillanat. Ám hiába érezte fontosnak, hogy megossza a múltját az unokájával, mégsem mesélt el neki mindent. Megtartott magának néhány részletet.

Vajon készen áll arra, hogy megosszam vele az egészet? – tűnődött el. És én készen állok?

– Jaj, Julian! – próbálta megtalálni a módját, hogyan fejtse ki a bonyolult érzéseit. Furcsa volt nem találni a szavakat. – Ez remek ötlet, de... anynyira nehéz nekem ezekről a dolgokról beszélni.

– Ne haragudj – villant át az aggodalom Julian arcán. – Nem akartalak felzaklatni – tette hozzá. – Semmi baj. Nem muszáj, hogy...

Abban a pillanatban grandmère meghozta a döntést. Nem azért, mert meghatotta, hogy az unokája meg akarja kímélni az emlékek felidézésének fájdmától.

Éppen ellenkezőleg. A fiú hajlandósága arra, hogy felejtsek el, és tereljék kellemesebb témák felé a beszélgetést, megadta a kellő lökést.

– Nem – jelentette ki határozottan. – Beszélnem kell róla, mon cher. Még akkor is, ha nehéz. Sőt, éppen azért, mert nehéz. Mert a te generációnak is tudnia kell ezekről a dolgokról.

Elhallgatott egy pillanatra. Levette a szemüvegét és megdörzsölte a szemét. Jól van – mondta magában. Megteszem. De... hogyan?

– Rendben – folytatta. Megint felvette a szemüvegét, és igyekezett megszabadulni az érzéstől, hogy olyan, mintha félhomályban tapogatózna. Van ott valahol egy ösvény, de vajon meg tudja-e találni térkép nélkül? – Elmesélem neked a történetet, Julian. Az elejétől a végéig. Még azokat a részeket is, amiket még sohasem mondtam el senkinek.

– Biztos vagy benne, grandmère? – kérdezte Julian.

– Igen, mon cher. Biztos – válaszolta, és próbált olyan magabiztosságot sugározni, amelyet nem igazán érzett. – Julian, azok sötét idők voltak, igen. De ami a leginkább megmaradt bennem, az nem a sötétség, hanem a fény. Ez az a történet, amit most meg szeretnék osztani veled.

Mély lélegzetet vett.

– Egyszer volt, hol nem volt... így kezdődik a legtöbb mese – magyarázta grandmère Juliannek. – Én is így kezdem a történetemet, mert tényleg úgy indult az életem, mint egy tündérmese. Tudod, nem voltam hercegnő, nem laktam palotában, és nem volt tele a szekrényem selyem bál ruhakkal. Így visszatekintve viszont mindenem megvolt, ami kellett, sőt annál is több. Sokkal több.

Ivott egy korty vizet. Aztán töltött magának egy kis pohár vörösbort.

– Egy Aubervilliers-aux-Bois nevű faluban nőttem fel vidéken, a Margeride-hegységben – emelt fel egy bekeretezett fényképet az íróasztaláról. A rajta szereplő takaros falusi terecske azokra az időkre emlékeztette. – Akkoriban nagyon boldog életem volt. Csodálatos szüleim voltak. Gyönyörű otthonom. Sok barátom. Szép ruháim. Játékaim. Még egy pianínóm is volt, amin játszhattam, és az tényleg nagy luxusnak számított. Az igazat megvallva mondhatjuk, hogy kissé elkényeztetett voltam.

– Talán egy kicsit? – cukkolta Julian.

– Lehet, hogy nagyon – ismerte be grandmère. – Igen-igen... lehet, hogy nagyon, mon cher.

Julian észrevette, hogy a nagymamájának mintha már távolinak tűnne a hangja. Mintha a távolból szólna hozzá. Ez természetesen igaz is volt, mivel grandmère tényleg elég távol volt. De ahogy a múltjáról beszélt, mintha még távolabb sodródott volna.

— Az apám sebész volt — folytatta olyan halkán, hogy Juliannek közelebb kellett hajolnia a telefonhoz, hogy hallja. — Dr. Max Blum. Híres volt. Az ország minden szegletéből jöttek hozzá az emberek. Anyám pedig tanár volt. Matematikát oktatott egyetemi szinten, ami hallatlan volt akkoriban... hogy egy nő egyetemen tanítson. Ő mégis megtette...

Elhallgatott, és behunyta a szemét.

— Annyira tele voltak szeretettel, Julian — suttogta. — Nagyon, de nagyon szerettek. A meleg ölelésük eleinte megóvott attól, hogy rájöjjenek: kezdtek megváltozni a dolgok körülöttünk.

ELSŐ RÉSZ

A madarak olyan magaslatokat ismernek,
amikről nem is álmodunk.

- Muriel Rukeyser:
Ötödik elégia: Megfordul a szél

ELSŐ FEJEZET

1930-as évek, Franciaország

– Sara? Sara, készen vagy, indulhatunk?

Bosszúsan megpördülve néztem, ahogy az új ruhám szoknya-része velem együtt forog.

– Papa, hogy kérdezhetsz ilyet? Én már *órák óta* kész vagyok.

– Órák óta? – vont a fel kételkedve a szemöldökét.

– Igen, órák óta – bólintottam. – Most már mehetünk?

– Mindjárt, amint édesanyád is elkészül. Hol a kabátod és a kalapod? – kérdezte papa.

– Tavasz van, papa – nyögtem fel színpadiasan. – Nem kell kabát és kalap.

Papa felvette a saját kabátját és kalapját, aztán keresztbe fonta a karját.

– Drága kislányom, én a tudomány embere vagyok. Lehet, hogy a naptár szerint tavasz van, de ha kinézel, akkor látod, hogy a fák mást mondanak.

– A fák azt mondják, hogy jól megvagyok kabát és kalap nélkül – közöltem vele.

– Édesanyád másképp gondolja, és kész – mondta mama, aki csatlakozott hozzánk az előszobában. Annyira divatos volt a vörös gyapjúkabátjában és a hozzáillő kalapjában, hogy felhagytam a tiltakozással, és én is felvettem az enyémet.

– Jól van. Most már mehetünk? – érdeklődtem megint megpördülve, hogy mama megcsodálhasson. Nyomott egy puszit a fejemre, majd elindultunk a piacra így, hárman, karon fogva.

Ez családi hagyomány volt nálunk a hétfégi reggeleken. Együtt tettünk egy tempós sétát, és elintéztük a bevásárlást. Mindig ragaszkodtam hozzá, hogy középen menjek. Biztonságban és kényelmesen éreztem magam kettejük között. Szerettem elképzelni, hogy egy szendvicset alkotunk: a magas, elegáns papám és a csinos, kifinomult mamám a *baguette* alja és teteje, én pedig egy *petit morceau de fromage* közéjük fészkelve.

– *Bonjour, Dr. Blum! Bonjour, Mme. Blum!* – kiáltották a barátaink és a szomszédaink, ahogy elhaladtunk mellettük az utcán. Szerettem észrevenni, hogy a falu lakói hogyan tekintenek ránk. *Ő Dr. Blum* – mondhatták a vendégeknek. *Elképesztően tehetséges sebész. És a felesége is zseniális. Az egyetlen tanít! És az egyik első nő volt a faluból, aki matematikából szerzett diplomát. Hát nem remek páros? Ő pedig a lányuk, Sara. Bájos gyermek. Zongorázik, sok barátja van, és...*

– Sara?

– Hmm? – pillantottam fel zavaromban.

– Megint ábrándoztál? – mosolygott rám mama, miközben megdorgált az ujjával.

– Nem! Én csak... hát, lehet – ismertem be.

– Az nem bűn – biztatott papa. – Sőt, az intelligencia jele. Nyughatatlan elméd van, Sara. Mint az édesanyádnak.

– Szerintem az ábrándozást az édesapádtól örökölted – mondta mama.

Folytattuk az utunkat. Közben papa csöndesen megfogta a jobb kezemet. Nemsokára mama is megfogta a balt. Reménykedve vártam, hogy a szüleim sokatmondó pillantást váltsanak. Nemsokára valóban...

– *Un... deux... trois!* – lóbálták ritmusra a kezemet, mielőtt felemeltek a földről. Pont a megfelelő pillanatban ugrottam fel ahhoz, hogy felröppenjek a levegőbe. Mama nevetett. – Kezdesz túl nagy lenni ehhez, Sara – tette szóvá.

– Soha! – tiltakoztam visszamosolyogva. Tudtam, hogy van némi igazság abban, amit mondott. Már nem vagyok kisbaba. De attól még szerettem játszani, és nem álltam készen arra, hogy feladjam a kis játékainkat. Elcsentem egy vekni kenyeret a kosarából, elcsörtettem vele, és felemeltem a magasba a *baguette*-et, hát ha fogóska lesz belőle.

– Gyere vissza! – kiáltotta papa. Mégsem szaladt utánam azonnal. Láttam, hogy sűg valamit mamának, miközben a homlokát ráncolja. Az édesanyám komolyan bölintott, aztán visszasűgött valamit. Kíváncsi voltam, miről beszélnek. Talán mama úgy gondolja, hogy nem szabadna rohangálnom az új ruhámban? Vagy csak az látszik aggodalomnak, hogy ők ketten próbálnak eltitkolni előlem valamit? Tényleg közelgett a májusi születésnapom – vajon a tökéletes ajándékon gondolkodnak?

Néztem, ahogy összedugták a fejüket, és megjegyeztem magamban, hogy figyelnem kell a többi jelre. Ez nem ígérkezett nehéznek, mert imádtam nézni őket. Hatalmas szerelem volt az övék, ugyanakkor elmék találkozása is. Míg orvosok világszerte kikérték a papa tanácsát fontos szakmai kérdésekben, a legfőbb bizalmasa nem egy orvos volt, hanem mama.

Perceken belül papa utánam szaladt, minden jelét hátrahagyva annak, ami korábban aggasztotta. Izgatottan felsikkantottam,

és bevettem magam egy fa mögé. Mindketten nevetve rohagáltunk, vidáman fogócskázva, amíg papa győzedelmesen vissza nem szerezte a *baguette*-et.

Amíg papa levegőhöz jutott, megragadtam az alkalmat, hogy megemlítssem a nemrég támadt ötletemet.

– Papa, azt mondtad, hogy tavasz van, ugye? Elmehetünk piknikezni az erdőbe?

– Még nem nagyon, madárkám – felelte csillogó szemmel. – De megígérem, hogy nemsokára.

Az otthonunk közelében lévő Mernuit erdő sötét és ijesztő hely volt, főleg nekünk, gyerekeknek. Évszázadok óta keringtek a legendák a fák között ólálkodó óriási farkasokról. A falubéli idősek nem késlekedtek figyelmeztetni engem és a barátaimat, hogy ne maradjunk az erdő közelében sötétedés után a farkasok miatt. Azt mesélték, hogy ezek a félelmetes szörnyetegek észrevétlenül előjönnek a ködben, rávetik magukat az áldozataikra, és olyan hangtalanul tűnnek el, ahogy jöttek. Nem tudtam, elhiggyem-e, de már többnyire baljós helyként tekintettem az erdőre.

Kivéve tavasszal, amikor valami csodálatos dolog történt az erdőben, és megnézni azt szintén családi hagyománynak számított, amit alig vártam minden évben.

Néhány nappal később megint megkérdeztem papát az erdei piknikről. Aztán újra és újra és újra, amíg egy nap meg nem kaptam a remélt választ.

– Kérdezzük meg az édesanyádat – felelte mosolyogva. Végre eljött az idő.

Összepakoltuk a piknikkosarat az ebédnek valóval. Semmi különleges nem volt benne, csak egy kis szendvics, vörösbor a szüleimnek, limonádé nekem, meg némi gyümölcs. Mama gondosan összehajtogatott egy babakék pokrócot, aminek rózsaszín rózsákat

hímeztek a szélére. Utána besétáltunk az erdő mélyére. Kevésbé volt rémisztő hely nappali fényben, főleg a szüleim mellett. De attól még nagyon figyeltem a vérengző bestiákra a biztonság kedvéért.

Szerencsére nem egy baljós ködfolt látványa fogadott bennünket. És nem is egy kiéhezett farkasé.

– Harangvirágok! – sikkantottam fel, miközben úgy rohantam a lila völgybe, mintha egy régi barátot üdvözlénék. Az egész talajt virágok borították, élénkkék és -lila árnyalatokban. Amíg a szüleim megterítettek a piknikhez, én körültáncoltam a tisztást. Olyan gyönyörű volt, és illatos, hogy még legszebb álmaimban sem láttam ilyet.

– Varázslatos itt – jelentettem ki mamának, amikor végre kiököktem abból, hogy hercegnőt játsszak a tündérvirágok között. Boldogan huppantam le mellé a pokrócra.

– Tényleg olyan érzés – hagyta rám. Matematikus elméje gyakran csak vonakodva vett tudomást az olyan körülményekről, amiket nem lehetett tudományos módszerrel igazolni.

– Az és kész – erősködtem makacsul.

– Tudod, igaza van, Rose – mondta a papám, és töltött az anyukám borospoharába. Boldogan vigyorogtam, amiért mellém állt. – A harangvirág nem nyílik ennyire délen. Nyilván varázslat repítette őket idáig. Egyszerűen nincs rá logikus magyarázat.

– Háhh! Tudtam! – rikkantottam győzedelmesen.

Mama ivott egy kortyot, és tettetett megadással felemelte a másik kezét. Aztán a poharát letéve felsóhajtott, és ámuldozva nézett rám.

– Nézd csak a kislányunkat, Max! Hogy megnőtt!

– Attól még mindig a mi kis madárkánk, Rose – rázta a fejét papa.

Madárka. Gyorsan felugrottam az édesapámtól kapott becenevem hallatán. Ez volt a kedvenc játékunk fedőneve is.

– Jaj, papa! Feldobsz?

– Hát persze! – állt fel ő is, és felém nyújtotta a kezét. – Milyen magasra szeretnél repülni?

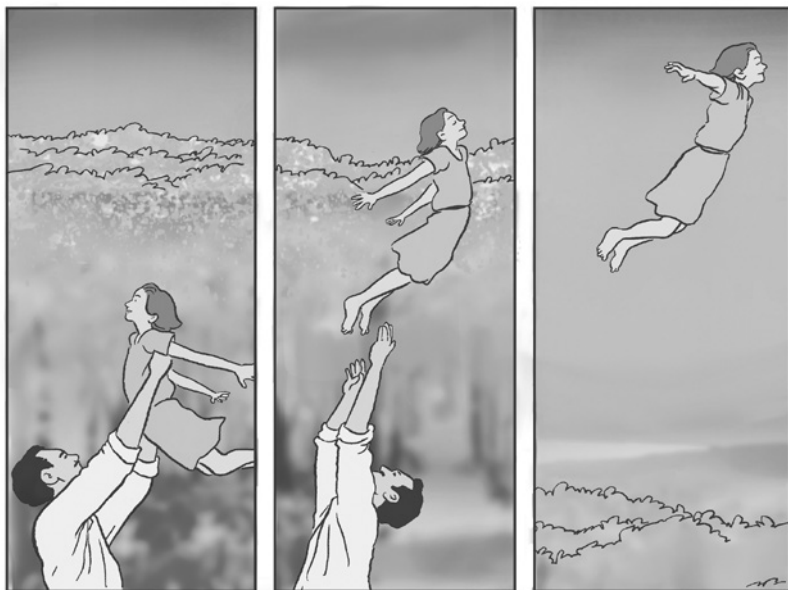
– Egészen az égig! – bizonygattam neki. Egymás szemébe néztünk, én pedig két tenyerem közé fogtam az arcát, hogy lubickoljak a figyelmében. Annyira erős volt az én apukám. Nem akadt olyasmi, amit ne tudott volna megoldani.

– És milyen gyorsan fogsz szállni? – kérdezte.

Erre széttártam a karomat, ő pedig felemelt, és elkezdett forogni velem.

– Akár egy varjú! – jelentettem ki.

– Akkor csukd be a szemed... – forgott velem az apukám. Egy mély lélegzettel lendületet vettem. Majdnem ez volt a kedvenc részem: a forgás izgalma, de még épphogy biztonságban a kezében.

– Ideje felszállni! – kiáltotta, s feldobott a levegőbe.

Szorosan behunytam a szememet, és súlytalannak éreztem magamat a levegőt szelve. Elképzелtem, hogy én vagyok az apukám kicsi madárkája, a szél pedig a szárnyamba kapva győzedelmesen fel-emel az ég felé. A földet érés mindig kegyetlen ébredést jelentett, de sohasem fájdalmasat. Az apukám mindig olyan óvatosan dobott fel, hogy soha nem esett bajom. Sőt, könyörögtem a folytatásért.

Imádtam ezt a játékot, és hogy csak a kettőnké volt az apukámmal.

Imádtam ezt az érzést közben: olyan boldog és gondtalan voltam, mint egy madár.

Imádtam, hogy miután elengedett, még akkor is maradéktalanul biztonságban voltam.

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

THE CHICAGO DAILY NEWS
PÁRIZS ELESETT!
megpecsételve, Nagy-Britan

New York Post
FRANCIAORSZÁG FEJET HAJT
lémetország teljes megadást követel

FRANCIAORSZÁG MEGADJA MAGÁT
EVENING PUBLIC LEDGER

Le Matin
MEGÁLLAPODÁS A FEGYVERSZÜNETRŐL
Az erről szóló parancsot
bat dróval az Olaszországgal kötött
fegyverszünet után fogják aláírni
Eltérbe lép a fegyverszünet 18 óra 52 perchor

Bekenyitkozat vel véget a harcnak
egyedül harcol, mondják a britek
LA

